

Magyarország Alaptörvényének 25. cikk (1) bekezdése értelmében a bíróságok alapfeladata az igazságszolgáltatás. A (2) bekezdés szerint a bíróság dönt büntetőügyben, magánjogi jogvitában, törvényben meghatározott egyéb ügyben; a közigazgatási határozatok törvényességéről; az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről; valamint a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról.

A felsorolt alkotmányos feladatok megfelelő ellátása, a bíróságok időszerű, ugyanakkor szakszerű működése a jogállamiság szempontjából alapvető fontosságú. A modern kor követelményeinek megfelelő, európai színvonalú, átlátható igazságszolgáltatás ekként nemcsak a bírák és a bíróságokon dolgozó igazságügyi alkalmazottak, hanem az egész társadalom érdeke. „Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.” – áll Magyarország Alaptörvényének Nemzeti Hitvallásában. E közös cél elérésének fontos eszközei a jól működő bíróságok.

Az Országgyűlés az elmúlt időszakban is számos, a bíróságok feladatkörét érintő törvényt hozott, az egyes eljárási és az igazságszolgáltatást érintő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi LXXXIX. törvénnyel megalkotta például a kiemelt jelentőségű ügyekre és perekre vonatkozó speciális eljárási szabályokat. A kormánynak az Országgyűlés 2011. évi őszi ülészakára vonatkozó törvényalkotási programja pedig tartalmazza az igazságügyi szervezet átalakításával kapcsolatos törvénymódosításokról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A javaslat célja a program szerint a bírósági szervezet működésének – az Alaptörvénnyel való összhang megteremtése, a bíróságok működési színvonalának javítása, egységesítése érdekében szükséges – átalakítása.

A fejezet 2012. évi benyújtott költségvetése az Országos Igazságszolgáltatási Tanács szerint nem biztosítja maradéktalanul a bíróságok működési színvonalának javítására irányuló célkitűzések anyagi fedezetét, az ítélezési munka hatékonyságának megerősítéséhez és fokozásához, egyebek mellett – a kiemelt jelentőségű ügyekre és perekre vonatkozó speciális eljárási szabályokra is figyelemmel – az eljárási határidők megtartásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket, valamint a sarkalatos törvények végrehajtását. A Nemzetgazdasági Minisztérium ugyanakkor nem lát ilyen forráshiányt, a Bíróságok fejezet költségvetése az állami kiadások csökkentésére irányuló intézkedések tekintetében kedvezményezett helyzetben volt a miniszteriális fejezetekhez képest.

A célok megvalósításához a rendelkezésre álló erőforrások:

Millió Ft-ban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett létszám (fő)
Bíróságok	71.194,6	2.258,0	68.936,6	10.852

A Bíróságok címhez 27 önállóan gazdálkodó költségvetési szerv tartozik, a Legfelsőbb Bíróság, az öt ítélőtábla, a Fővárosi Bíróság, 19 megyei bíróság, valamint az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (OIT) Hivatala.

Intézmény megnevezése		Engedélyezett létszám (fő)
1.	Legfelsőbb Bíróság	328
2.	Fővárosi Ítélőtábla	209
3.	Debreceni Ítélőtábla	71
4.	Győri Ítélőtábla	55
5.	Pécsi Ítélőtábla	48
6.	Szegedi Ítélőtábla	61
7.	Fővárosi Bíróság	2590
8.	Baranya Megyei Bíróság	365
9.	Bács-Kiskun Megyei Bíróság	516
10.	Békés Megyei Bíróság	332
11.	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság	684
12.	Csongrád Megyei Bíróság	418
13.	Fejér Megyei Bíróság	321
14.	Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság	336
15.	Hajdú-Bihar Megyei Bíróság	493
16.	Heves Megyei Bíróság	277
17.	Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság	324
18.	Komárom-Esztergom Megyei Bíróság	289
19.	Nógrád Megyei Bíróság	229
20.	Pest Megyei Bíróság	906
21.	Somogy Megyei Bíróság	360
22.	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság	456
23.	Tolna Megyei Bíróság	227
24.	Vas Megyei Bíróság	207
25.	Veszprém Megyei Bíróság	310
26.	Zala Megyei Bíróság	259
27.	OIT Hivatala	181
Összesen:		10 852

Az intézmények előirányzata az alábbiak szerinti:

Millió Ft-ban, egy tizedessel

Bíróságok cím	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett létszám (fő)
2011. évi törvényi módosított előirányzat	69.938,6	5.526,6	64.412,0	10.852
Fejezeti kezelésű előirányzatból átvett feladatok előirányzatai				
- Igazságszolgáltatás beruházásai	943,6		943,6	
- Nemzetközi tagdíjak és európai uniós befizetések	3,0		3,0	
- Nemzeti Fejlesztési Terv végrehajtása a Bíróságokon	66,0		66,0	
- Fővárosi és Pest Megyei Bíróságon felhalmozódott ügghátralék kezelése	735,5		735,5	+ 100
- Bírósági eljárások gyorsítása	3.000,0		3.000,0	
- Fejezeti tartalék	151,6		151,6	
Költségvetési törvény módosítása következtében zárolás	- 3.661,6		- 3.661,6	
Egyszeri feladatok kivétele, Fővárosi és Pest Megyei Bíróságon felhalmozódott ügghátralék kezelése	- 735,5		- 735,5	- 100
Bírák 10-14-re történő fizetési fokozatának szintre hozása	148,6		148,6	
Bírság bevétel támogatással történő kiváltása		- 3.873,4	3.873,4	
Bevételi többlet	604,8	604,8		
2012. évi javasolt előirányzat	71.194,6	2.258,0	68.936,6	10.852

A működési kiadásokon belül átlagosan 82,2 %-ot képvisel a személyi juttatás és a munkaadókat terhelő járulékok összege, így különösen fontos, hogy e két kiemelt előirányzaton a források a központi költségvetésből rendelkezésre álljanak, ugyanis más kiemelt előirányzatból nem pótolhatóak.

A **személyi juttatások** előirányzata 46.957,2 millió forint, amely az előző évhez képest az elvonások és a többletfeladatokra biztosított előirányzatok egyenlegeként 40,5 millió forinttal csökkent.

Az előirányzat fedezetet nyújt a törvényben foglalt rendszeres személyi juttatások kifizetésére, de csak részben biztosítja a nem rendszeres személyi juttatások között a munkavállalókat alanyi jogon megillető, a Bjt.-ben és az Iasz.-ban előírt kötelezettségek fedezetét. Az egyes jogállási törvényeknek az

Alaptörvénnyel összefüggő módosításáról szóló 2011. évi LXXII. törvény értelmében – 2012. január 1-jei hatállyal – módosul a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény: a bíró szolgálati jogviszonya a felső korhatár jelentős csökkentésével, a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltésével megszűnik. A felmentéssel egyidejűleg, a nyugdíjazás évében esedékessé váló jubileumi jutalmak többletét az előirányzat nem biztosítja.

A külső személyi juttatások előirányzata csökkent. Az eddigi tényadatok alapján a bíróságoknál az ítélkezésben közreműködőknél (szakértők, tanúk, kirendelt védők, tolmácsok stb.) tapasztalható díjemelkedések meghaladják a tervezett mértéket.

A **munkaadókat terhelő járulékok** előirányzata 11.548,0 millió forint. Az előirányzat tartalmazza a személyi juttatások után fizetendő kötelezettségek összegét.

A **dologi kiadások** előirányzata 10.934,6 millió forint, ez 299,4 millió forinttal, 2,8 %-kal magasabb mint a 2011. évi eredeti előirányzat. A növekedés a fejezeti kezelésű előirányzatokról átvezetett nemzetközi tagdíjak és európai uniós befizetések, a fejezeti tartalék, valamint az elvonások és a bevételi többlet különbözetéből keletkezett összegek hatása. A dologi kiadások előirányzata az átcsoportosítások ellenére is messze elmarad a 2010. évi tényleges és a 2011. évre prognosztizált teljesítés összegétől. A 2012. évre tervezett előirányzat 36,6 %-kal, 3.861,4 millió forinttal marad el a 2011. évre várható dologi teljesítésektől. Ebből következik, hogy az intézmények működőképességének fenntartásához – hasonlóan a 2011. évhez – feltétlenül szükség lesz a 2012. év folyamán is a kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosításra. Az átcsoportosítható összeg mértéke évről-évre csökken a személyi juttatásokat terhelő, jogszabályokon alapuló kifizetések növekedése miatt.

Az **intézményi beruházások** előirányzata 1.254,8 millió forint, ami a fejezeti kezelésű előirányzatokról átvezetett igazságszolgáltatás beruházásaira biztosított 943,6 millió forinttal és a Nemzeti Fejlesztési Terv végrehajtása a bíróságokon rendelkezésre álló előirányzat 66,0 millió forintos összegével növekedett. Az előirányzathoz épület-beruházások, -rekonstrukciók, pályázathoz kapcsolódó kiadások, a kisebb, viharkárból eredő épület-beruházások és az intézmények részére a legszükségesebb gépbeszerzések (fénymásolók, faxok, informatikai eszközök) valósulnak meg.

A **felújítási előirányzat** összege 500,0 millió forint, az előző évi összeggel azonos mértékű. A tervezett összeg a bíróságok épületállományának középtávú felújítási tervében szereplő feladatok végrehajtására, valamint az életveszélyessé vált épületek részleges felújítására szolgál.

A **bevételi előirányzat** 2.258,0 millió forint. A bírságbevételek 2012. január 1-jei központosítása miatt 3.873,4 millió forintot költségvetési támogatással kiváltottak. A bíróságok bevételeit 2012. január 1-jétől az igazgatási szolgáltatási díj képezi.

Az uniós források felhasználásának szerepe az igazságszolgáltatásban

Az európai uniós források felhasználásával a fejezet alapvető célja a bíróságok működésének, szolgáltatásainak infokommunikációs technológiát kihasználó modernizációja.

A bíróságokon az ítélezés időszerűségének javításához szükség van a kialakítandó új eljárásokat támogató informatikai fejlesztésekre. Az OIT e-bíróságról szóló, 2006. évben elfogadott koncepciójához illeszkedve, az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) Elektronikus Közigazgatás Operatív Program keretében az OIT Hivatala az alábbi projektek végrehajtásához részesült vissza nem térítendő, 100 %-os, azaz önerőt nem igénylő támogatásban.

2011. évben a „Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja” megnevezésű, kiemelt projekt, „Az ügyfélkapcsolatok elektronizálása egyes bírósági eljárásokban” című projekt, valamint a „Cégbírósági és céginformációs rendszerek továbbfejlesztése és korszerűsítése” címet viselő kiemelt projekt megvalósítása folytatódott. Utóbbi projekt konzorciumi formában valósul meg a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériummal.

A Svájci-Magyar Együtműködési Program keretében „A bíróságok ellátása a biztonságot növelő berendezésekkel és informatikai alkalmazásokkal” címet viselő projektkoncepciót a svájci fél elfogadta. A nemzeti fejlesztési miniszter, a belügyminiszter és a közigazgatási és igazságügyi miniszter által közösen előterjesztett 1275/2011. (VIII. 10.) Korm. határozat elfogadásával az OIT Hivatala projektjének beazonosítása megtörtént. A végleges projektjavaslat pozitív elbírálását követően 2012. évben kezdődhet el a megvalósítás. A projekt fő célja a bírósági intézmények napi szintű működése során jelentkező fizikai és az ügyviteli biztonságot érintő kockázatok minimalizálása.

Dr. Matolcsy György
nemzetgazdasági miniszter

Dr. Baka András
Országos Igazságszolgáltatási Tanács
elnöke